

CONSCIÈNCIA D'ARA
Cada dijous i la setmana que ve: "Paul Ricoeur: nedar en la interpretació bíblica"

Estils

VEUS CONTRA LA VIOLÈNCIA

A *Buscadors de la veritat*, David Cortright recull una antologia de textos sobre la no-violència i els mètodes i l'estratègia de l'acció social en el judaisme, el cristianisme i l'islam.

Serigne Bassirou Mbacké rebent membres de la comunitat, a Touba. D.P.L.

DÍDAC P. LAGARRIGA
BARCELONA

Hi ha rostres que encisen, mirades, somriures. Sobretot somriures, perquè en contextos solemnes, el somriure és la porta que ens obre el cor. La religió i l'humor són l'eina imprescindible contra un fonamentalisme que tot ho enfosqueix. "Per què riem tant? -diu el mestre senegalès Serigne Bassirou Mbacké-. Perquè riure forma part de la fe. Tot el que ens passa ho hem d'agrair, és per al nostre bé. Fins i tot les calamitats, el que menys ens agrada i el que ens fa patir, formen part del que som, i oposar-nos-hi no ens beneficia". Riure, doncs, com a escut protector contra els extremismos, però també com a eix vertebrador d'una fe forjada en l'agraïment de viure i, també, en la responsabilitat que implica. Perquè riure és, sobretot, comunitat, plasenteria, complicitat. Mantenir la flama de l'humor és un deure i un dret. Per a Serigne Bassirou Mbacké, a més, és un estat natural que encomana alegria als que l'envolten.

La seva trajectòria i el llegat familiar l'han convertit en una de les personalitats més respectades del Senegal, i ell n'és conscient. Cheikh Ahmadou Bamba, el seu avi, segurament és el rostre més pintat a les façanes de tot el Senegal, místic a cavall dels segles XIX i XX que, malgrat l'opressió del govern colonial francès, va forjar una comunitat de creients que van fer de la fe i el treball dues característiques del muridisme. Aquest corrent del sufisme (el misticisme islàmic) té ara entre tres i quatre milions de seguidors, sobretot al Senegal però també on hi hagi la diàspora (com a Catalunya). Gràcies a la cohesió i la voluntat de treball, són l'eix econòmic del país i gestionen la segona ciutat més important, Touba, que és ciutat santa

SERIGNE BASSIROU MBACKÉ

L'espiritualitat que riu

Eix econòmic i espiritual del Senegal, el sufisme dels murids és un antídoto contra la violència causada en nom de l'islam

it é una reglamentació autònoma que la diferencia d'altres ciutats (per exemple tota la propietat del sòl pertany a la comunitat murid). Amb el seu dinamisme, Touba no para de créixer, i pot ser que aviat superi fins i tot Dakar.

Emprenedoria i autosuficiència

Per a Bassirou Mbacké, la pràctica és el que els diferencia d'altres corrents sufís. De fet, les grans obres arquitectòniques de Touba, com la gran mesquita -de les més grans de l'Àfrica- estan finançades i construïdes pels mateixos membres de la comunitat, que veuen en l'emprenedoria i el treball comunitari els fonaments de la fe. "Déu, fes que sigui útil a la humanitat", implorava Ahmadú Bamba en les pregàries. Si sovint es veu l'espiritualitat com a contrapart del món material, aquesta comunitat demostra que la devoció religiosa, l'anhel místic i la lloança constant es poden imbricar perfectament en la solidaritat i la responsabilitat del treball comú, amb l'ego apagat per un esforç constant pels altres.

Hi ha altres especificitats del moviment que sovint desconcerten o serveixen com a pretext per criticar-los.

Protecció
El mestre Mbacké sosté que riure és un escut contra l'extremisme

Singularitat
La diferència amb altres corrents sufís és l'aplicació pràctica i la iconofília

Molts dels tòpics associats amb l'islam aquí s'esvaeixen, i això fa créixer encara més el recel dels moviments reaccionaris cap a espiritualitats com aquesta. En primer lloc, el fort culte a les personalitats i a les imatges d'aquestes figures cabdals, des del fundador, Ahmadou Bamba, fins als fills o nets. Imatges pintades, enganxades a botigues i cotxes, penjades del coll... i que semblen contradir el tòpic tan propagat de la prohibició de les imatges a l'islam. Sobre aquesta iconofília els murids responen que les imatges dels seus guies espirituals no els impedeixen la finalitat última, tot el contrari: reconèixer la vida i obra de certes personalitats ajuda a enfilat el camí cap a Déu, sense caure en la idolatria dels éssers humans però, al mateix temps, reconeixent que hi ha determinades persones que han assolit cert grau d'intimitat i proximitat amb l'àmbit diví i que, per tant, es mereixen un reconeixement i, alhora, poden funcionar com a intercessors entre un món i l'altre. Això també fa enfortir el teixit social, on la fe no és individual ni aïllada de la resta, sinó compartida, com un gran eixam que funciona bategant a l'uníson. Les imatges de les figures conegudes seri-

en com cotes en un mapa i cada membre de la comunitat les utilitza per orientar-s'hi, sense que les converteixi en finalitat en elles mateixes. L'integrisme islamista s'oposa frontalment a aquesta pràctica i actualment suposa una amenaça a nivell mundial per a totes les comunitats sufís. El cas excepcional del Senegal, a diferència d'altres països, és que algunes branques del sufisme hi estan ben arrelades i, per tant, aquest tipus d'integrisme ho té molt difícil per entrar-hi, tot i que les primeres esclatxes ja s'han començat a obrir.

Elogi de la no-violència

Com explica Mbacké, un dels principals ensenyaments de l'avi, Ahmadou Bamba, va ser la pràctica de la no-violència, eix vertebrador de la comunitat. En aquell temps els colons francesos el veien com una amenaça, cosa que va provocar el seu empresonament i l'exili al Gabon durant anys, però mai va cridar a la lluita armada i, en tornar, va explicar la importància del perdó. "Creien que jo era el seu pres, però ells eren presos dels seus plaers", va deixar escrit. Considerat el Gandhi africà, els deixebles continuen portant la senyera de la cultura de pau i la no-violència, i gràcies a això les derives totalitàries de l'islamisme polític no aconsegueixen consolidar-se en territori senegalès. "No veureu mai un suïcida murid", assegura Serigne Bassirou Mbacké, que fa poc va visitar Barcelona per mantenir viu el contacte amb els membres emigrats, i que veu amb preocupació l'augment de la radicalització entre els joves musulmans. Alhora, assumeix la seva responsabilitat pel fet que aquest moviment no sigui prou conegut fora de l'àmbit senegalès: "Continuem massa tancats en nosaltres mateixos, però ens toca a nosaltres donar a conèixer el que fem, perquè el muridisme és per a tothom, no només per als senegalesos".